

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Fellesorganisasjonen (FO)
Mariboes gate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Deres referanse:
Vår referanse: 24/00002-443
Vår dato: 24.01.2025

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

fo.no

FOs høringsinnspill - Forslag til lov om undersøkelsesordning for drap og andre alvorlige saker om vold, overgrep og omsorgssvikt mot barn mv.

FO er fagforeningen for sosialarbeidere. Vi organiserer Vi organiserer nærmere 37000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

FO har siden 2020 anbefalt at Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom) burde få utvidet mandat til også ha et ansvar for barnevern og sosiale tjenester. Bakgrunnen for vår anbefaling var at vi mente det var mer hensiktsmessig å ha en permanent kommisjon som undersøker saker gjennom hele året enn å opprette granskinger i etterkant av enkeltsaker i barnevernet. Vi er opptatt av å få frem at barnevernet må anerkjenne at de gjør feil, og at man må lære av feil slik at ikke samme feil skjer igjen. Det er viktig at denne kunnskapen brukes for å forbedre systemet, og ikke for å lete etter syndebukker. Vi støtter derfor innføring av en undersøkelsesordning for drap og andre alvorlige saker om vold, overgrep og omsorgssvikt mv.

Plassering av undersøkelsesordningen

Vi registrerer at departementet allerede har konkludert med at undersøkelsesordningen skal legges til Helsetilsynet. Vi mener imidlertid det er uheldig med en slik konklusjon før det er vedtatt at Ukom slås sammen med Helsetilsynet. Vi anbefaler derfor en ny vurdering mht hvor undersøkelsesordningen skal ligge dersom sammenslåingen av Ukom og Helsetilsynet stoppes.

FO har ikke støttet en sammenslåing. Vi mener blant annet at det er positivt at Ukom og Helsetilsynet er to uavhengige aktører, og at det er behov for dagens to systemer for å sikre pasientsikkerhet, læring og forbedring. De samme argumentene vil gjøre seg gjeldende for en undersøkelsesordning rettet mot barn. I FOs [høringsinnspill](#) til Varselutvalgets rapport utdyper vi mer om vår ståsted når det gjelder sammenslåing av Ukom og Helsetilsynet.

Viktig prinsipper for undersøkelsesordningen

FO mener at det er viktig at en slik ordning bidrar til å avdekke nasjonale utfordringer ved å gå i dybden på utvalgte hendelser og utrede og analysere forløp, årsaksfaktorer og årsakssammenhenger. Mange alvorlige og uønskede hendelser skjer ikke på grunn av uforsvarlighet, men handler om sammenfall av systemsvakheter, som bør undersøkes for læring og forbedring, lokalt og nasjonalt. Etter vårt syn er det viktig å undersøke alle nivå og alle aktører. Det vil si ikke kun tjenestenivå, men også forvaltnings- og myndighetsnivået for å kunne påpeke årsakssammenhenger og årsaksfaktorer i hele systemet. Dette arbeidet må resultere i at det utarbeides læringsrapporter og anbefalinger med det formål å følge opp og utvikle tjenestenes kvalitet nasjonalt. For å sikre best mulig kvalitet i rapporter og anbefalinger vil det også være viktig og nyttig før man konkluderer å få belyst saken med perspektiv fra bruker- og fagorganisasjoner.

Etter vårt syn må en slik ordning være uavhengig og involverer (ved behov) barn, unge og familier, samt ansatte. Dersom den legges til Helsetilsynet må undersøkelsesordningen være en egen enhet slik at det er et svært tydelig skille mellom en avdeling/enhet for undersøkelsesordningen og en avdeling/enhet for tilsyn. Videre må undersøkelsesordning inngå i et system for sanksjonsfrie undersøkelser av alvorlige hendelser og alvorlige forhold. Dette forutsetter klare rolleavgrensinger og klare føringer, blant annet for hvordan undersøkelsesmyndighetens funn ivaretas og følges opp. Likeledes forutsettes klare og entydige føringer for hva som skal være tilsynsavdeling/enhet sin rolle. Uavhengigheten er viktig for at barn, unge, familier og ansatte skal kunne føle seg trygge på at tjenestene ikke lar seg påvirke av politiske eller administrative interesser. Undersøkelser av hendelser må brukes til læring og forbedring, uten frykt for reaksjoner. Det må derfor sikres at varsler fra ansatte/tjenester ikke fører til tilsyn på enkeltpersoner og/eller systemtilsyn rettet mot virksomheten/tjenesten som har meldt.

FO vil understreke betydningen av ansatte med tverrfaglig kompetanse i undersøkelsesordningen. Barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere har kompetanse som er svært relevant knyttet til undersøkelsesarbeid rettet mot gruppen av barn og unge disse sakene vil gjelde. I tillegg vil svært mange ha en særlig kompetanse mht sentrale tjenester undersøkelsesordningen vil omfatte. Vi anbefaler også at det er rom for å innhente aktuell ekstern kompetanse i enkeltsaker.

Saker som undersøkes av politi eller tilsynsmyndighet

Departementet har skissert tre ulike alternativ mht når en undersøkelse kan starte dersom en hendelse også forfølges i straffespetet eller er gjenstand for en tilsynssak. FO mener at på samme måte som Ukom må denne undersøkelsesordningen kunne starte raskt. Vi støtter derfor alternativ en hvor undersøkelsen kan starte mens saken er under etterforskning eller tilsyn, etter avklaring med politiet eller tilsynsmyndigheten.

På samme måte har departementet skissert tre alternativer for når det inntreffer melde- og utleveringsplikt for politi og tilsynsmyndighet. Disse tre alternativene henger tett sammen med alternativene for når en undersøkelse kan starte. Vi støtter derfor forslag en hvor meldeplikt inntreffer når politiets etterforskning er ferdig og når tilsynssak er ferdigbehandlet av statsforvalteren. Vi støtter også at det åpnes for at politiet eller statsforvalter har mulighet til å melde inn saker som er under etterforskning eller tilsyn.

Med vennlig hilsen

Sign.

Marianne Solberg
Forbundsleder

Sign.

Tonje Wejden
Seniorrådgiver